

דברים

גליון מס' 419

ט' אב תשפ"ב

מעשה בכבשה

הרב אפרים שרבני שליט"א

העלון טעון גניזה • נא לא לקרוא בשעת התפילה

אצלי יותר מכל נסים ונפלאות שעשה השם יתברך לאבותינו במצרים ובמדבר וארץ ישראל. וכל מה שאורכת הגלות יותר, נתאמת הנס יותר, ונודע מעשה תקפו וגבורתו."

כל יהודי שהולך היום ברחוב הוא נס מהלך.

סיפרו על האדמו"ר מקלויזנבורג זצוק"ל, לאחר שעבר את כל ייסורי השאול בגטאות ובמחנות הנאצים, והניח אבן פנה בקריית צאנו שבנתניה, אמר הרב: "בהיותי באושוויץ, נזדמן לפני רופא גוי מרומניה ושאלני: "אמור לי רבי, מה יהיה בסופם של היהודים?". עניתי לו: "היטלר ימ"ש יאבד מן העולם ואנחנו היהודים נשאר חיים וקיימים". וכששאלני

שוב: "רבי, אמור לי מנין לך זאת?", עניתי לו: "אין חכם כבעל ניסיון". חזק!

מה שיותר מחזק, שבמשך אלפיים שנה כשלא היינו כאן- וארץ ישראל הייתה שוממה, לא עלה ביד שום אומה ומדינה לפלוש לתוכה על אף הניסיונות הגדולים להשיגה. לא נקלט במוח איך עומד מגרש ריק במשך אלפיים שנה, ולאחר כל הזמן הזה חוזרים בעליו לדור בתוכו. צאו וחשבו, אם אדם היה משאיר דירה נטושה במשך תקופה קצרה, כולנו יודעים שברגע כבר היו פולשים לתוכה, ואם היא הייתה נטושה עשרים שנה? ואם אלפיים שנה? פשוט לא נתפס.

אז הנה אני מגלה לפניכם, שרבנו הרמב"ן לפני קרוב לאלף שנה כבר ידע את הסוד הזה. וכך הוא כותב (ויקרא כו טז): "כי מאז יצאנו ממנה לא קיבלה ארץ ישראל שום אומה ולשון, וכל האומות משתדלים להושיבה ואין לאל ידם".

יהודים אהובים. כל השיחה הזאת במשפט אחד "אמר אדריאנוס קיסר לר' יהושע, גדולה כבשה העומדת בין שבעים זאבים! אמר לו ר' יהושע, גדול הרועה שמצילה ושומרה ושוברן לפנייה" (תנחומא פר' תולדות). גדול הרועה! המילים האלו מסבירות את הכל. יש לנו אבא גדול!

ישנו סיפור שאולי ממחיש זאת יותר: "מעשה בבן יחיד שהיה למלך שאותו אהב מכל. כילד, עשה מעשים רעים, ובגין כך, הענישו המלך בהתאם לחומרת מעשיו. אמנם עם כל זאת לא נפגמה אהבתו של הילד כלפי אביו, כיון שידע שמגודל האהבה מוכיחו אביו ומענישו.

כשגדל הילד ויהי לנער, הוסיף והגביר חטא ופשע עד שלא נותרה ברירה למלך אלא להענישו

המשך שיחת הרב בעמ' 3 <<

הימים האלו, ימי 'בין המצרים', מעלים לנו זכרונות כל שנה מחדש, זכרונות לא כל כך נעימים. כל הצלקות שנצטלקו עם ישראל בכל הדורות, השריפות, הריגת הצדיקים, החורבן, הגלות. נכון שזה כואב, נכון שזו גם תקופה עם פחות מצב רוח, לא כלי נגינה, לא חתונות, לא אוכלים בשר בתשעת הימים, אווירה שכזו, אך יחד עם זאת דעו לכם שזו אחת התקופות הכי מחזקות שיש.

אסביר בסייעתא דשמיא. כמו שכולנו יודעים, חלק גדול מההיסטוריה היהודית הוא חלק מאוד כואב, דברים שלא כל כך קל לקרוא עליהם.

אם נלך קצת אחורה לזמן האינקוויזיציה, אנו נפגוש רוע ואכזריות שקשה לשכל האנושי לקבל. היו לבישופים וראשי הכמורה חדרי עינויים במרתפי הקתדרלות, שם היו שופטים כל יהודי שהיה נתפס שומר שבת או טהרה, לאחר שהיו עוקבים אחריו במשך שבועות שלמים. לאחר 'שהואשם בעבירה' על ידי הבישוף, היו מכניסים אותו לאחד מחדרי העינויים ומענים אותו עד שהייתה יוצאת נפשו. לא יהודי אחד ולא שתיים, אלא כך אלפי יהודים נעקדו במרתפי הקתדרלות של אותם חיות רעות.

לאחר מכן 'מסעי הצלב', אלפי חיילים נוצרים שהיו עוברים כפר-כפר בית-בית ורוצחים אלפי יהודים ביום אחד, ילדים, נשים וגברים. הם היו נכנסים עם צלב גדול בידיהם, וכל יהודי שלא הסכים להשתחוות, היה מוצא להורג מיד אל מול אשתו וילדיו. כך נטבחו אלפים ורבבות. כמה צרחות, כמה דמעות, כמה יתומים נשארו בלי אבא ואמא ולאחר מכן נלקחו לכנסיות. כואב, כואב, כמה שנכתוב לא נוכל להבין באמת.

לא נסתיימו מסעי הצלב והגיעו חרבות האלמווחדים, שבטים מוסלמים שהיו רוצחים בדם קר אנשים, נשים וטף שמסרו את נפשם ולא קיבלו עליהם את דת האסלאם.

לאחר מכן עלילות דם, שחיטות, גירושים, פוגרומים, שריפות התורה, זוועות שהלב שומע ונקרע לגזרי גזרים, ועד ימינו אנו- השואה הארורה.

המופת הגדול בתוך כל הזוועות האלו, איך עם כזה שנרדף, נטבח ונשחט ללא הפסקה, עדיין עומד על הרגליים?

מאות ישיבות, אלפי כוללים, בתי כנסת בכל מקום, אוקיינוסים של תורה. יש כמה מילים כל כך יפות של היעב"ץ: "חי נפשי כי בהתבונני בנפלאות אלה (של קיום עם ישראל כל השנים), גדלו

בס"ד

העלון מוקדש לרפואתו של

כבוד הרב אפרים חי בן אסתר שליט"א בתשח"י

זמני השבת ירושלים

הדלקת נרות לנתיבות 40 דק'

18:57 19:17

יציאת השבת יציאת השבת (ר"ת)

21:00 20:08

חברות ללא אמון אינה חברות!

אלא המפתח הראשי ביותר לכל שותפות שהיא ובפרט לחיי השותפות בין בעל לאשתו. חוסר באמון ובנאמנות גורם ריחוק נפשי גדול בין בני הזוג, ומכאן הסיכויים לבנות זוגיות אמתית שואפים לאפס. **כי אם אני לא יכול/ה לסמוך על האדם שהכי קרוב אלי ועל המילה שלו, אז מה נשאר?! אפשר לראות זוגות שאין יום שעובר עליהם ללא וויכוח בעניין הזה. כל מילה שיוצאת מהפה היא משיבה כנגדו: 'אתה בטוח?!', 'תראה לי ש...', 'אני יודעת שאתה מסתיר... זה לא היה כמו שאתה אומר' [ואצל אחינו הרחוקים - 'מחמירים' בעניין זה עד שכל יום האישה בודקת לו את הטלפון לראות עם מי דיבר]. כך בהחלט לא צריך להתנהל בית יהודי! ומנגד, כמה יפה לראות בית שהאדם נמצא בו בביטחון מלא, שלעולם אין מסתירים בו כלום, שהאישה יודעת שאם הוא אמר שזה 'ככה', אז זה ככה!**

האמת כבדה ונושאה מועטים

אז איך בונים אמון? ואיך הורסים אותו? פעמים רבות בביתנו אנחנו עומדים בפני מצבים בהם ניתנת לנו הבחירה בין טוב לרע, האם לומר את האמת או שמא לשנות ממנה, לעגל פינות, לספר או להסתיר, והפיתוי הוא גדול! האדם עושה חשבון – אם יאמר את האמת – יהיה לו הרבה 'כאב ראש', ואם ישנה מהאמת – יהיה לו שקט! מה יבחר? אז הוא משנה. לאחר מכן שוב נתקל במצב דומה? ושוב אותה התלבטות, אמת או שקר? לספר או להסתיר? שוב בוחר בשקר, שוב בוחר להסתיר, וכך בכל אופן שצופה לעצמו איזו התמודדות, מעדיף הוא את ה'דרך הקלה', עד שהאדם 'מתמכר' לשקר ומוצא אותו לשותפו לחיים. השלב הבא הוא, שכיון שיש 'אופציה' לשקר/להסתיר מרגיש כל אחד מהם שיש 'פת' בסלוי ויש לו פתרון, הוא יכניס את עצמו בכוונה למצבים שהשני לא אוהב, ויחשוב לעצמו: 'מקסימום אני יאמר ש...', 'לא חייב לספר לו...' היא חושבת לעצמה. וכך מכניסים ביסודות של הבית, דרך מקולקלת ומשתיתים אותו על אדני השקר וחבל!

דבר ראשון, ידוע ששקר אין לו רגליים, שקרים, הסתרות, עיגול פינות, פעמים רבות מתגלים, מספיק שיתפסו אותך! פעם אחת בשקר, או בחוסר יושר, הדבר יגרום לחור באמון שקשה מאד לסתמו! רבים הזוגות, שהגיעו למבוי סתום בעניין זה, 'לעולם אני לא אוכל לסמוך עליו...'. ועוד צריך לדעת שדרך בני האדם לסלוד מאנשים שקרנים ועוד שאדם הלוקה בדבר זה הדברים ניכרים עליו, ואפילו אם נאמר שלא ויכול לשקר את כל העולם, את שותפו לחיים, זה שמכיר אותו יותר מכולם הוא לא יוכל לשקר... נכון, לא תמיד הוא יוכל להוכיח את דבריו, ולא תמיד היא תאמר שהיא חושבת שאתה משקר, אבל בפנים היא תדע ותרגיש ושניהם יפסידו.

לכן כתב בספר מדרש שמואל (לרבנו שמואל די אוזיידא תלמיד רבנו האר"י): "האמת כבדה, ונושאה מועטים" – מה פירוש הדברים שהאמת כבדה? אדם הרוצה לקנות בנפשו את מידת האמת היקרה, עליו לדעת שפעמים יש לה מחיר. וככל שנהיה יותר אמתיים, יותר נאמנים, שלא משנה מה קורה הוא אינו משנה בדיבורו הוא יהיה דמות להערכה והערכה בעיני השני, ואם בכיוון ההפוך, אז הפוך! כי טבע האדם להעריך יושר וכןות, והנשמה האלוקית כולה אמת ושואפת לאמת, וסולדת מהשקר. ואם כך זאת עלינו לזכור, אנחנו בני אדם ובני אדם טועים! בע"ה נמשיך בשבוע הבא עוד בכמה נקודות חשובות בנושא אמון! **שבת שלום ומבורך! שמעון שורתי.**

בשבועות האחרונים נגענו בכמה דברים חשובים, שמטרתנו לבנות שותפות חזקה ואמתית, תוך שמתקיים בבני הזוג היקרים מאמר הכתוב: **"וְהָיָא תְּבָרַךְ וְאִשְׁתְּ בְּרִיתָךְ"** (מלאכי ב, יד) – להיות החברים הכי טובים כפשוטו! דיברנו שלהשיג חבר אמת צריך הרבה הקרבה, דיברנו על תקשורת טובה, על שיחות נפש ושיתוף ברגשות, דיברנו על התחושה היום-יומית שצריכה ללוות כל אחד מבני הזוג שיש שם תמיד מי שיעמוד לצידי בכל מצב, שירים אותי שלא אפול ובמצבים הקשים ידע לומר את המילים הנכונות, ועוד ועוד...

היום בע"ה נניח עוד אחת מאבני היסוד החשובות של הבית היהודי, אבן שלעדיה לא תתכן לעולם שום שותפות בעולם, לא בעסק, ועל אחת כמה וכמה שותפות וחברות אמתית ונפשית בין בני הזוג. שהחוסר ממנה גורם לריחוק נפשי גדול בין בני הזוג, ויהווה מחסום גדול מאד בעלייתנו אל היעד שאליו אנו רוצים להגיע! ובמילה אחת – **אמון!**

מהו אמון? מה ההשלכות שאין אותו? איך בונים אותו?

איך הורסים אותו? אלה השאלות שנעסוק בהן היום. הענף הראשון של האמון הוא אותו מצב בבית, בו בני הזוג מרגישים ביטחון מלא בכל הנוגע לחיים המשותפים שלהם, בכל תחום שהוא, האישי, הזוגי, הכלכלי, בדברים הנוגעים לילדים, שאף אחד מבני הזוג לא חי בתחושה שבו הזוג מסתיר דברים, מעלים, מעגל פינות, משקר, לא עומד בדיבורו, סודות בכל מיני עניינים, תשובות מתחמקות, ופעמים רבות אפילו הגזמות – כל אלה הפעולות הורסות את האמון.

כי אם אני לא יכול/ה לסמוך על האדם הקרוב ביותר אלי אז מה נשאר?!

הרב **יצחק לורינץ מספר** (ס' חכמת הנפש היהודית), מעשה בזוג ששלום הבית שלהם הסתבך. לאחר שיחות ארוכות בהן השמיעו בני הזוג עשרות טענות הדדיות, הצליח היועץ להעמיד אותם על השורש שממנו צמחו כל הבעיות. "אי אפשר לסמוך עליו ועל המילה שלו..." טענה האשה, "הוא אינו עומד בדיבורו...". הבעל לא הכחיש את הטענות ובחר להשתמש להגנתו בטיעון אחר. "אשתי מודה שיש בי את כל המעלות האפשריות, אבא ובעל מסור, טוב לב, חרוץ, הנהגה רוחנית, דאגה לפרנסה. 'אין איש יעשה טוב בארץ ולא יחטא', אין אדם מושלם! מדוע היא נתפסת לבעיה היחידה שיש לי? היא ממש כמו זבוב, יש צלחת של פירות מתוקים על השולחן והוא מתביית על הכתם הרקוב שבתפוח. התכונה הזו לכשעצמה, למצוא את הרע בכל דבר, מהווה חסרון דווקא בה" סיים הבעל את דבריו, שבמבט ראשון היו נראים די משכנעים. אך אומר הרב, שהבעל טעה ובגדול, זו לא עוד בעיה צדדית בודדה,

זה הזמן להתרשעו
עם ים של ג'וניס
 סלוק ביר. צ'וזינג. איונג. אלוניה וכו'
 להזמנת דיסקים שיעורים מרתקים של הרב **אפרים שרבי** שלישי"א
 הרב חיים 055-6777644
ללא עלות!

באר החסידות

אוצרות מעולמ חסידות

ספר דברים - ספר המוסר הטוב ביותר

אומרים

בשם 'היהודי הקדוש', שלמד בכל יום איזה פסוקים מספר משנה תורה, שאמר שהוא לו לספר מוסר. ולמה דוקא ספר דברים, הלא יש כמה ספרי מוסר? אך על פי מה שכתב בספר התיניא (בהקדמה) 'ההבדל בין תוכחות שלומדים מתוך הספרים ובין מה ששומעים מפי מוכיח חי, שבשעת הדיבור יוצא מהלב ועל ידי זה נכנס ללב'.

וכן כאן מורה גם כן הלשון "אלה הדברים אשר דבר משה", שזה הוא הכוח בדברי משנה תורה, שמי שקורא בהם הוא כשומע עתה מפי משה, והן הן אלה הדברים אשר משה דובר עתה בפי הקורא, ודברי משה הם "זה הדבר אשר ציוה ה'", וכתוב "כן יהיה דברי אשר יצא מפי לא ישוב אלי ריקם", רק נכנס ללב ופועל בטח (פרי צדיק לר' צדוק הכהן מלובלין).

העצה היעוצה לאדם שנפשו חשקה לשוב בתשובה שלמה לפניו יתברך, שילמד כל השנה ספר משנה תורה, ובוה יתעורר לבבו לתשובה (בית יעקב לר' יעקב מאלכסנדר).

שבת חזון הוא יותר גדול במעלה מכל שבתות השנה (אוהב ישראל מאפטא).

בתשעה באב בעת שיושבין על הארץ הוא עת רצון גדול, ויכול אדם לפעול בתפלתו להשם יתברך מה שצריך (אמרי פנחס לר' פנחס מקוריץ).

וכו'? אבל כבר אמרו "החכם צהלתו בפניו ואבלו בלבו". ותאמין לי, כי בעת שאומר אני תיקון חצות בבכי ותחנונים ופלגי מים, בכל זאת אני שש ושמח. וכך הורה לי רבי ר' שמואל שמעלקי מניקלשבורג על פי משל למלך גדול שנשבה, והגיע לעמוד לפוש וללון אצל אוהבו ומידוע, וכראות אוהבו את המלך בשביה הלוך ילך ובכו מאין הפוגות, ובכל זאת שש ושמח כי המלך נתאכסן אצלו.

והנמשל, כי באותו שעה שבוכה על חרבן בית המקדש השכינה כנגדו, שנאמר "קומי רני בלילה וגוי נכח פני ה'". ואם כי כתוב "הצנע לכת עם אלהיך", ולא היה ראוי לגלות הדבר, אבל מה נעשה הלא אמרו 'הבא להטהר מסייעין אותו', לא אמרו 'מסייעי' כי אם 'מסייעין', משמע הכל מסייעין, אם כן גם אני צריך לסייע.

וזה שאמר "קומי רני בלילה", 'רני' דווקא, 'רנה' שם משותף לבכי ולשמחה וזמרה, היינו שתהיה הבכיה בשמחה, והטעם "נכח פני ה'" שהשכינה כנגדו (ייטב פנים).

לא אוסיף, כי אם לאהבה אותך

הגאון הצדיק ר' גדליה אייזנר זצ"ל עבר את השואה וסבל סבל רב, ועם כל זאת תמיד ראוהו עם חיוך על הפנים, ותמיד היה בשמחה אפילו בעמק הבכא.

מספר תלמידו, שלילה אחד בסוף המלחמה הוציא רבו ספר חובת הלבבות, פתח בשער אהבת ה' (פ"א) והתחיל לקרוא על אחד מן החסידים שהיה קם בלילה ואומר "אלקי הרעבתני, וערום עזבתני, ובמחשכי לילה הושבתני, ועזך וגדלך הורתני, ואם תשרפני באש לא אוסיף כי אם לאהבה אותך ולשמחה בך". ואמר רבי: 'הרעבתני, ערום עזבתני, תשרפני, מה אומר החסיד בעת כזאת? לא אוסיף כי אם לאהבה אותך בשמחה רבה, לזה רק יהודי יכול להגיע לדרגה כזאת (עזרי מעם ה' פר' צו).

"החכם צהלתו בפניו ואבלו בלבו"

בימי נעוריו של בעל הישמח משה' היה קשה בעיניו מה שהחסידים היו רגיל להיות בגילה כל היום, הלא כתוב בשלחן ערוך (סי' א' ס"ג) "ראוי לכל ירא שמים שיהא מצר ודואג על חרבן בית המקדש". ועגמה נפשו על דבר זה. והתפלל אל ה' בנוסעו לקבל פני רבו הקדוש 'החווה מלובלין': 'אנא ה' יורני הצדיק תירוץ על ענין זה, כי אתה יודע שאיני רוצה להקשות רק לדעת אמיתת העניין, וכבר אמרו חכמים 'הבא להטהר מסייעין אותו', לא אמרו 'מסייעי' לשון יחיד, רק 'מסייעין' לשון רבים, משמע הכל מסייעין. אם כן גם הצדיק יסייע אותי בזה.

וכאשר בא לפני רבו, פתח החווה מלובלין ואמר: למה נפלו פניך, אם אמנם שכתוב בשלחן ערוך ראוי לכל ירא שמים שיהא מצר ודואג

המשך שיחת הרב << ולגרשו מארמון המלוכה.

חכם ונבון היה המלך, ידוע ידע כי כגודל הסיכויים כך גודל הסיכונים בהיות הבן מורחק ממושב אביו. ולכן פיזר בין חפציו של בנו מכתבי אהבה אישיים, בהם סיפר לו על עוצם אהבתו ורוב חיבתו אליו. היו אלה מכתבים רצופים וגדושים בביטויים שהעידו כמאה עדים שנכתבו רק בידי המלך ובדמעות. וכן דאג המלך שבכל תקופה מסוימת יגיעו אל בנו עוד מכתבים כאלו. קשה הייתה הפרידה.

כשנזרק הילד מן הארמון, הבין את גדול טעותו, את כפיות טובתו ואת גודל ההפסד להיות רחוק מאביו, ואט אט שקע בדיכאון עמוק. עד שביום אחד מן הימים, כשחיטט בבגדיו מצא מכתב ממכתבי המלך, "ילד, גם שאתה שם, דע לך שאני אוהב אותך ולבי הומה אליך, ועוד יגיע הזמן שאתה תשוב לחיקי". מיד אורו עיניו של הבן ותחי נפשו בידועו שלא תמה אהבתו של אביו."

יהודים יקרים, הסיפור הזה הוא עלינו, אנחנו הילד. נכון שאנחנו עדיין בגלות, עדיין לא נחים, אך לפני שיצאנו לגלות אבא דאג לצייד אותנו במכתבי אהבה ביד הנביאים, מכתבי אהבה שלמים, מלאים ברגש וברחשי אהבה: "הַתְּשַׁכַּח אֶשְׁה עוֹלָה מִרְחֹם בֶּן בְּטָנָה גַם אֶלָּה תִשְׁכַּחְנָה וְאֶלְכִי לֹא אֶשְׁכַּחְךָ" (אשה לא יכולה לשכוח את הבן שלה שנשאה אותו ברחמה תשעה חודשים, ואיך אני אשכח אתכם), "הָן עַל כְּפִים חִקְתִּיךָ" (פירוש: השמות שלכם חקוקים על הידיים שלי), "כָּל כְּלִי יוֹצֵר עֲלֶיךָ לֹא יִצְלַח" (כל אומה שתנסה להניח עליכם את היד לא תשרוד), "בְּרָגַע קֵטָן עֲזַבְתִּיךָ וּבְרָחֲמִים גְּדֹלִים אֶקְבָּצֶךָ."

שבכל פעם שנרגיש קצת עזובים, או שכוחים, נביט ב'מכתבים הקטנים' האלו ונזכור שיש לנו אבא שמעולם לא נחסרה מאהבתו אלינו, והוא עדיין מחכה אולי יותר מכל זמן, שכבר נשוב לביתו. עוד מעט, עוד מעט יקירי ישוב האדון אל ביתו. **שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.**

אזהרה!

לדעת כל גדולי הדור החזקת האינטרנט מסוכנת לך ולבני ביתך, השימוש בוואטסאפ זה נועד לקירוב רחוקים או למחזיקי אינטרנט חסום כהלכה לצרכי עבודה ובאישור רב! ונפתח לאחר התייעצות עם גדולי ישראל שלישי"א לאחר לבטים וחששות זאינו מהווה סיוע או היתר לעושים שלא כדין.

שלחו ווטסאפ עם המילה הצטרפות

גברים: 054-6284225 אור
נשים: 050-2918042 מירית

קוברה ויריקות לא מה להשתים

הפלא והפלא

(פלאות הבריאה)

שבת

שלום לכל הקוראים היקרים והנעימים. השבוע החלטתי לקחת הפוגה קלה ממרוץ החיים הבלתי פוסק, ובצעד חריג, ממש יוצא מן הכלל, ביקשתי מהעורך שליטי"א שייתן לי 'פסי' למספר ימים, אחר כך אשוב. לאן טסתי אתם שואלים? אז למי שלא עוצר את עצמו, 'קפצתי' לחופשה קצרצרה בת מספר ימים במזרח הרחוק. כולכם בטח מגחכים עלי, או אולי חלקכם תמהים על כל הנופשים (היזומים) שלי, אך מה אעשה, העבודה, הריצות והשיגעון הם שמושכים אותי לנפוש. שמש, קוקוס חצוי עם קש בפנים ומטרייה בחוץ, מה אומר לכם, חופש.

דברים מעניינים הוא סיפר. וכמו בכל שבוע, נתחיל. הקוברה, הוא סוג של נחש ארסי ממשפחת הפתנים. הסוג כולל בין 20-22 מינים. תחום תפוצת הקוברה, כולל את אפריקה, דרום מערב אסיה, דרום אסיה, וכמובן המזרח הרחוק. מיני הקוברה השונים, משתנים באורכם, ולרובם גוף דק. מרבית המינים מגיעים לאורך של שני מטרים ויש גם כאלה שמגיעים לאורך של שלשה מטרים ויותר. לכל המינים יש את היכולת להרים את הרבע העליון של פלג גופם, ואת היכולת לשטח את צווארם ולנפח אותו כדי להיראות גדולים ומאיימים יותר לצורך הגנה.

כל מיני הקוברות, מסוגלים להכיש הכשה קטלנית לאדם. ארסם חזק ומהיר, פוגע במערכת העצבים ואף יכול לגרום לשיתוק (לא עלינו). אחד הסוגים של הקוברה שצדו את עיניי, הוא קוברה יורקת. הקוברה היורקת, כשמה כן היא. הקוברה יורקת את הארס מהניבים שלה כאשר היא מרגישה בסכנה. הארס היוצא מניביהם חסר השפעה על עורם של יונקים, אך יכול להיות קטלני לעיניהם של חיות אלו, ואף לגרום לעיוורון. הנחש מתזן ארס בעזרת שרירי הפה, אשר דוחפים את בלוטות הארס דרך חורים בעלי צורה גאומטרית ייחודית (מעניין מאוד איך) הנמצאים קרוב לקצה הניב, ופונים קדימה. חלק מהקוברות מבצעות תנועות או רעשים בזמן שהן יורקות את הארס. ישנן השערות כי פעולות אלו מסייעות לדיוק רב יותר של כיוון הארס. את הארס, הקוברה יכולה להתיז עד שני מטרים בדיוק רב להפליא. על אף היותה קוברה יורקת, גם היא, כיתר בני המשפחה, יכולה להעביר ארס דרך נשיכה. אני חייב להרים טלפון דחוף לעורך שליטי"א. נראה לי שהתמכרתי לנחשים, וזה מתחיל להיות מסוכן. **וכל בית ישראל יזכו לשבת של קודש ושלום. ממני, אוהבכם אברהם נון.**

לאחר מנוחה ארוכה, החלטתי לרדת לשוק המקומי ולרכוש איזה נשנוש נחמד לבוקר שמשו שכזה. צעקות הרוכלים, הריחות המיוחדים, כולם מרגיעים את נפשי העמומה. (שוב אני מזכיר לכל ה'קנאים', את השיחה הזאת אני כותב מלב ארצנו הקטנטונת בתוך חדר חשוך ומאחל לכל היושבים בגולה, לעלות ארצה בשמחה). נו שיהיה. על אחד עמודי החשמל בשוק המקומי, נצנצה לה מודעה מעניינת. ביקשתי מאחד המקומיים שיתרגם, ולפי מה שהבנתי, היום, בשעה שלוש בצהריים, יש קרב מעניין. קרב ארוך ומייגע, שבסופו יש מנצח אחד. הגעתי לדירה, ארזתי חפציי, ובטרם אסע לשדה התעופה, הלכתי לצפות בקרב האדיר. מאות אנשים בצורת גורן עומדים צפופים, ואני כבר מחכה לשריקת הפתיחה. כולם הסתודדו בינם לבין עצמם ואילו אני, לא הבנתי מילה אחת ממה שהוציאו מפייהם.

לפתע נשמעה שריקת הפתיחה. אך משהו מוזר קרה, אף אחד לא טרח לעלות לזירה המאובקת. לפתע, משום מקום, הגיחו שני נחשים אימתניים. הקרב החל. נחש אחד הכה את רעהו, ממש קרנבל. מה מתברר? הקרב הנחשק הוא בכלל קרב בין נחשים. זהו מיצג קבוע פה במזרח הרחוק. הבעתי התעניינות רבה בקשר לנעשה ואחד המקומיים שדובר עברית 'צולעת' ישב והסביר לי על נחשי הקוברה. לא תאמינו איזה

דיני תשעה באב דחוי

קודם ההבדלה (ראשון לציון הנה הינם וכו'), מפני שנתקן לאומרים כדי להרבות בשמחה, ועתה צריך להימנע מזה (חזו"ע שלה, שלה).

כיצד סדר ההבדלה לפטורים מהתענית, והאם יכולים להצטרף אליהם גם אותם שצמים?

מאחר ואסור לאכול במוצאי שבת קודם ההבדלה, על כן הפטורים מן התענית כחולה או יולדת (ובצום דחוי, גם מעוברת או מניקה כמבואר לעיל), יבדילו על כוס יין (מיץ ענבים) במוצאי שבת- ליל תשעה באב, שכיון שיכולים לאכול בכל שעה שירצו בין ביום בין בלילה, עליהם להבדיל מיד (לאחר תפילת ערבית), כמו בכל מוצאי שבת. והמבדיל עצמו ישתה מהיין לא פחות מ'מילוא לוגמיו' (שזה רוב רביעית, 41 גרם), ואין צריך לתת לילד קטן לשתות, כיוון שאין כוונת המבדיל לתענוג אלא לצורך מצוה בלבד. ופשוט שיברכו בהבדלה על הנר ולא על הבשמים (חזו"ע שלט"ו). והמבדילה בתשעה באב, יכול להוציא ידי חובה את בני ביתו בהבדלה זו, ואינם צריכים לחזור ולהבדיל במוצאי תשעה באב (חזו"ע שמח).

האם מותר להדיח הכלים במוצאי שבת?

מותר להדיח את כלי השבת במוצאי שבת שהוא ליל תשעה באב, ואם יש צורך להדיח במים חמים, גם כן מותר. ואין בזה איסור רחיצה שאסורה בתשעה באב, כיוון שאין כאן רחיצה לתענוג, אלא רק להקל עליו את שטיפת הכלים שיתנקו בקלות יותר (ע' חזו"ע שם רצד, שיח), ואף שיש מי שרצה לאסור הדחת כלים בתשעה באב, משום איסור עשיית מלאכה (ע' פתי"ש סימן תקנ"ד סעי"ב), להלכה המלאכה מותרת בליל תשעה באב ואין מנהג להחמיר בזה כלל (כ' פסקו הרמב"ם, הטור ומרן השלחן ערוך. וכתב האור רוע: בליל תשעה באב אין מנהג בשום מקום שלא לעשות מלאכה, ואפילו אם נהגו אינו מנהג. שיח).

כיצד יש לנהוג לגבי החלפת הבגדים והנעליים?

כשחל תשעה באב במוצאי שבת, אין להחליף את בגדי השבת ואת נעלי העור מיד בשקיעת החמה, אלא יישאר עמהם עד כעשרים דקות לאחר השקיעה כדי להוסיף מחול על הקודש, שמצות תוספת מחול על הקודש דוחה לאיסור נעילת הסנדל, כיוון שאסור להראות אבילות בשבת (וכמו שאבל בתוך השבעה לא מדקדק במוצאי שבת לחלוץ את נעליו ולהחליף את בגדי השבת מיד בשקיעה, וכן בערב שבת אינו ממתין עד שיהיה לילה ודאי, כדי ללבוש בגדי שבת ולנעול נעליים, משום מצות תוספת שבת מחול על הקודש (שלד)). וקודם שיחלוץ נעליו ויחליף את בגדי השבת שעליו לבגדי חול, שכבר לבשם קודם ואינם מכובסים, יאמר: "ברוך המבדיל בין קודש לחול" (הרמ"א סימן תקנ"ג סעי"ב. ת"ה רעו).

הבדלה - בורא מאורי האש וברכת הבשמים, כיצד ינהג?

אף שאין מבדילים על הכוס במוצאי שבת, מכל מקום מברכים על הנר בלבד ברכת "בורא מאורי האש". על כן, בסיום העמידה ואמירת הקדיש, קודם קריאת מגילת איכה, יברך השליח ציבור על הנר "בורא מאורי האש", כדי שלא ייהנה מן האור קודם שיברך, ויכוון להוציא ידי חובה את הקהל. וישמור לב להתקרב לנר, כדי שיוכלו ליהנות מאורו. ומי שנאנס ולא בא לבית הכנסת, עליו לברך על הנר בביתו (שמאז), וכן יש להזכיר לנשים בבית לברך על הנר (אחר). אמנם אין מברכים על הבשמים במוצאי שבת זו, כיוון שיש תענוג ושמחת הנפש מריחם הטוב, ובתשעה באב יש למעט בתענוגים ושמחה (כ"פ מרן בשלחן ערוך סי' תקנ"ג, שלד' וב-שלט"ו).

כיצד סדר ההבדלה במוצאי התענית?

במוצאי התענית, דהיינו ליל שני (יום ראשון בלילה), מבדילים על כוס יין ומברכים רק שתי ברכות "בורא פרי הגפן" ו"המבדיל בין קודש לחול". ואין אומרים את הפסוקים שנוהגים לומר בכל מוצאי שבת